

Kaksiknummer 20 mrk.

Nr. 3—4.

2. AASTA-
KÄIK

EESTI SPORDILEHT

TALLINNAS, 1921.

† Aleksander Aberg.

„Eesti Spordilehe“

üksikuid numbrid müüvad:

Tallinnas: Keisermanni raamatukauplus.

„ Mutso raamatukauplus.

„ Ploompuu raamatukauplus.

Tartus: „Postimehe“ raamatukauplus.

Viljandis: Ajakirjanduse ja kirjanduse kontor „Valgus“,
Lossi tän. nr. 14.

Pärnus: A. Kunga raamatukauplus.

„ Kooliõpetajate kirjandusüh. „Liit“.

„ „Uudise“ raamatukauplus.

Valgas: „Postimehe“ raamatukauplus.

„ „Kultura“ raamatukauplus.

Rakweres: Priimanni raamatukauplus.

Jõhvis: Niggoli raamatukauplus.

Helsingis: A. Kukk, Põhja Esplanadink 7.

Haapsalus: Ikmelt, U. Aleksandri tän. 13.

Paides: Tarwitajateühisus „Iva“.

Narwas: Tamnevelsi raamatukauplus loa oru tän.

Kuresaares: H. Tammer, Veski tän. 2.

Tellimise hind: Postiga kuus 23 mk. üksiku numbril hind 10 mk.

1920. a. aastakäigu hind: 120 mk. (nr. 1—15).

Toimetuse ja talituse adress: Tallinn Pikk tän. nr. 47.

: : Toimetuse kõnetund igapäev kella 10—12 p. : :

Talitus.

EESTI SPORDILEHT

II. aastakäik

Kesknädalal, 9. weebruaril 1921. a.

Nr. 3-4 (18-19)

Kuulutuste hinnad: Kaantel: 2 mark millimeeter Tekstis: 4 marka „	Eesti Spordileht ilmub kaks korda kuus: iga 1-sel ja 15-mal. Toimetus ja talitus on Tallinn, Pikk tän. 47	Üksik nr. 10 marka Postiga kuus . . Mk. 23.— Väljamaale . . „ 50.—
---	---	--

Iluisutamine. (Järg).

E. Hiob.

Koolisõit.

Iluisutamise spordi ala jäguneb kahte eriosasse. Esimene nendest on kooli-, teine vabasõit. Koolisõiduks nimetatakse joonistusi ehk vigurisi, mis saavad täidetud kõige nelja käigu peal, missugused on ehitatud neljast algelemendist teatud määruste järele, ja paigutatud nende täitmise raskuse järjekorras.

Wabasõiduks nimetatakse kõik teised joonistused ja harjutused, mis koolisõidus ette nähtud ei ole, mille lisaks veel nõndanimetatud spetsiaaljoonistused kuuluvad, missugusid viimasel ajal on hakatud eriosasse eraldama. Koolisõit on iluisutamise alal kõige raskem osa. Tema raskus oleneb ära nendest raamidest, millesse ta on paigutatud, mis seadvad uisutajatele teatud tingimised ja nõudmised: näituseks ei või harjutusi täita oma valiku järgi, vaid kindlaksmääratud kava järele, kuna joonistused tulevad määruste järele täita ja mitte nõnda, kuidas kergem ehk lihtsam. Nii mitmed joonistused paistavad oma lihtsuse kui ka ühetaolsuse poolest silma, kuid nende täitmisel on tuntavaid raskusi, näituseks pöördel ehk vastupöördel puhtalt ühe liuraua serva peal sõita. Samuti tarvitavad kõik joonistused eraldi tähelpanu ja harjutamist. Koolisõidu raskus suureneb veel sellega, et aja jooksul ära õpitud harjutused kergesti ununevad ja oma värskuse ilme kaotavad, mille puhul jälle palju aegé ja vaeva tuleb ära kuulutada, et täiusele jõuda. Nii mõnigi uisutaja lepib mõne üksiku kaelamurdva harjutusega, neid alatasa korrates, millega ehk ka ajutiselt suudetakse tähelpanu äratada, kuid rohkem midagi ei osata, mille tõttu ka korralik sõidu arendamine ja edendamine võimata on. Et tublikus uisutamise sportlaseks saada, selleks on tarvis hoolega koolisõitu harjutada, ilma milleta ka vabasõidu alal täiusele ei jõuta.

Iluisutamise harjutuste hindamine.

R. U. L. määruste järele tuleb iluisutamise harjutuste joonistuste hindamise juures silmas pidada järgmist:

K a a r e d e juures, lõppu joone algjoone juurde viimist.

V a h e t u s k a a r e juures olgu liuraua serva vahetus pikkustelje kohal, ühtlasi ei tohi üleminek mitte järsk ja nurgeline olla.

K o l m i k u t e juures peavad pöörded pikkustelje sündima ja kaared olgu ühesuured.

Silmused peavad olema pikergused ja pikkusteljele paigutatud. Kuna kaared ühesuuruse algu klambride juures peavad ninad pikkusteljel olema.

Pöörde ja vastu pöörde peab liuraua ühel serval sõidetud saama ja pikkustelje lähedale paigutatud saama. Üleüldiselt peavad joonistused semetrile vastama, ja üksikud osad jagatud pikkus- ja põiktelgedega ühetaolised olema.

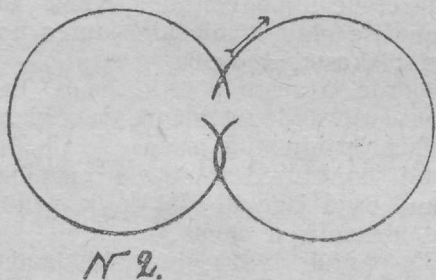
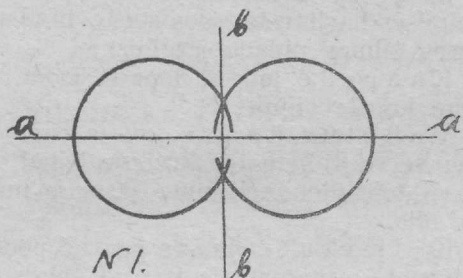
Mis puutub vabasõidu hindamisesse, siis ei ole see piiratud mingisuguste määrustega. Harilikult hinnatakse vabasõitu joonistuste raskuste ja mitmekesisuse ning võistleja kindla ja vaba liigutuste najal, mille tõttu võimalik on vabalt kava kokku seada, mida harilikult mitmekesiselt ja raskuse mõttes sarnases ulatuses võetakse, mis ei takista head esinemist.

Üleüldiselt on maksvad iluisutamises keha seisaku kohta järgmised põhimõtted: keha tuleb hoida üleüldiselt sirgelt, kuid mitte pingutatult, kuna puusades ei tohi mitte sisse vajuda. Enam-vähem keha ja põlve tuntavam painutamine on ajutiselt möödaminevalt lubatud, õige lühikese aja jooksul. Pea tuleb hoida sirgelt. Vaba jalg põlvest kergelt nõtkus ja vähe jäält ülespoole, sealjuures vabalt tahapoole paigutatud. Tarvilistel kordadel võib vabalt jalg keha ette ehk taha paigutatud

saada. Saapa nina olgu väljaspoole sirutatud; teatud kordadel ka allapoole. Käed tulevad vabalt allapoole hoida, puusade kõrgusel, peo pesad allapoole pööratult. Üleüldiselt tuleb enesest kõrvaldada sarnast olekut, mis äratav nurgelist, teravat ehk mittepaenduvat muljet, nii ka liig äkilisi liigutusi, mis pingul olekut avaldaksid.

K a a r.

Kaar ehk Hollandi samm on lihtsam harjutus praeguse koolisõidu alal, kuid ühtlasi ka kõige raskem kõikidest kooli harjutustest, iseäranis välimistel liurauade servadel. Esimesel silmapilgul näitab see kentsakas olevat; ei või lihtsalt kaa-

reraskust võrrelda näit. kaheksa-silmustega, kgid iga harjutus on kerge sellele, kes teda juba oskab, ja raske algajale. Kui keegi uisutaja asub harjutama kaheksat silmustega koolisõidu kava järjekorras, siis tarvitab ta selle äraõppimiseks palju vähem aega ära, kui alguses kaare juures. Iga asja algus on raske, ja nõnda ka siin. Raske on kõiki neid vigu ette tuua, mida teevad algajad; ühel ei lähe jalg õieti, teisel käed, kolmandamal pea, neljandal on kõik valesti, üks vajub kokku, teine sirutab ennast välja, nagu kujutaks ta enesest keppi, üks sõidab hoota, teine rebib ennast välja jne., sellepärast tuleb alguses kohe võimalikult kõik vead kõrvaldada ja püüda kaared korralikult ära õppida ja täiusele viia, siis ainult on võimalik järgnevais harjutustes vähema vaevaga

edasi jõuda, sest igas harjutuses leiame kaare eest.

Kaar ette- väljapoole.

Alates mingisugust joonistust, tuleb enne selle täitmist ettekujutada, tema pikkust ja põiktelgesid (vaata joonistus nr. 1), et kergem oleks harjutuste kordamist ühel ja samal kohal, nõndanimetatud jälje katmist, kui ka nõudeid joonistuste asjus määruste järgi kergem täita ja kontrollleerida (vaata joonist. nr. 2).

Alates ette-väljapoole kaart, tuleb asuda pikkustelje paika ja teha pool-pöör, nõnda et parem külg oleks eespool (vaata joonistus nr. 5 punkt a, b, c, d, f, kus on äratähendatud õlgade seisukohad). Pareml jalga, millega alatakse joonistuse täitmist, tuleb asetada jääle kavatsetava joonistuse sihis, kuna pahem parema taha seatakse kannad vastamisi ja varvastest natuke vähem kui 90 kr. laiali, sisemise liuraua servaga jääle toetades. Pea ja keha tuleb sirgelt hoida, kuna nagu sõidu sihis olgu pööratud. On keha raskus pahema jala peale asetatud, tuleb paremat jäält natikene üles tõsta ja teha liigutust, nagu kukuks keha ettepoole, ühtlasi pahemast jalga põlvest kergelt nõtku lastes, et võimalik oleks tugevat pehmet ja pikka tõuget teha, kusjuures järgmist tuleb silmas pidada:

1) Äratõuke sünnib liuraua esimese pool sisemise servaga, kuid mitte liuraua ninaga, 90 kr. nurga all.

2) Iga äratõuke eel tuleb tõukav jalga põlvest nõtku lasta.

3) Sõidu jalg tuleb asetada jääle kohe välimise liuraua serva peale.

4) Sõidu jalg jääb terve joonistuse täitmise ajaks põlvest nõtku, nõndanimetatud pehme põlv, ainult pikkamisi õiendanes end, kuid mitte täitsa sirgeks.

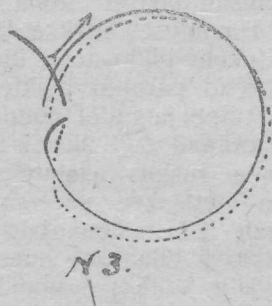
5) Vaba ehk nõndanimetatud mängu falg jäetakse pärast tõuget sõidu jala taha, selles seisakus ja kauguses, nagu ta kohe pärast tõuget oli, tähendab — väljasirutatult tahapoole, põlvest kergelt nõtkus, väljasirutatud ühes väljapoole pöördud põlve ja saapa ninaga. Sarnases seisakus tuleb mängu jalga hoida kuni pool joonistust on ära sõidetud, ühtlasi hoides seespool sõidu jälge, s. t. joonistust, ja alles siis vähehaaval väljapoole jälge paigutades, kuni $\frac{3}{4}$ kaart on täidetud; seal tuleb mängujalg tagant ette tõsta, sõidujala juurest otsejoones (vaata joonistus nr. 3) mis kujutab õiget, ja nr. 4, mis kujutab vale mängujala hoidmist).

6) Mängujala ettetõstmine peab energiliselt, kuid pikkaldase liigutuse varal sün-

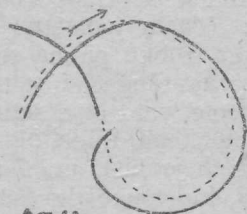
dima, et sõiduhuogu suurendada. Mängujalg võib sõidujala ees ehk taga olla, kuid mitte kunagi kõrval, tähendab — saab ette ehk taha tõstetud. Tähendatud määrus on maksev kõigi 4 kaare juures.

7) Keha tuleb pärast $\frac{1}{3}$ ärasõidetud kaart sõidusihiti mööda pöörama hakata, nõnda et vastav algseisak järgneva kaare vasakule jalale kunni mängujala ette-tõstmiseni valmis oleks (vaata joonistus nr. 5 f.).

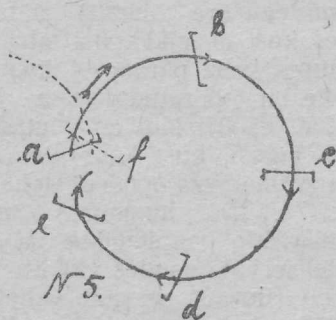
8) Käed tulevad harjutuse alguses na-

N3.

N4.

N5.

tukene vasakule poole asetada, nõnda et parem käsi oleks sõidu sihis keha eel ja vasak keha taga.

9) Vaadata tuleb tervel harjutuse ajal sõidu sihis, aga mitte jalgade peale ehk lähedale oma ette.

10) Uleminek teise jala peale sünnib seisukorras, nagu punkt 1. äratähendatud, ainult selle vahega, et äratõuge ei sünni kohalt, vaid sõidu pealt.

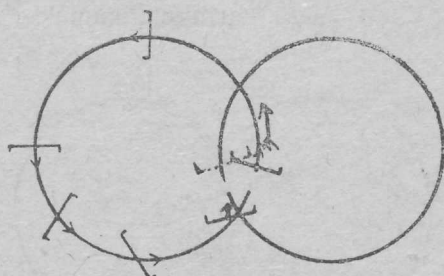
Keskmiseks joonistuse suuruseks loetakse 20-sammu ja on R. U. L. määrustes nr. 1 äratähendatud, ühes raskuse koefliits. 1.

Harilisteks vigateks mida algajate juu-

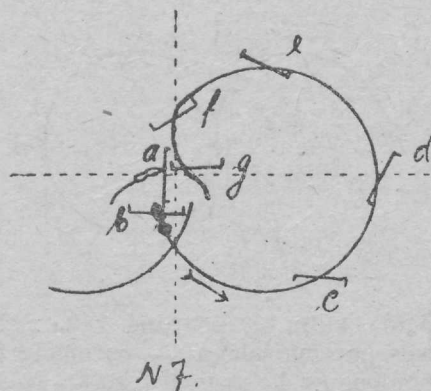
res tähele võib panna, oleksid: olade ja käte kõrgele tõstmine äratõuke juures; liuraua ninaga äratõukamine; liuraua mitte kohe välimisele servale seadmine äratõuke juures, mille tõttu joonistus alguses liiga õigeks jääb ja lõpp kõveraks muutub; sõidujala liiga sirgel hoidmine ja mängujala juure tõmbamine, pärast äratõuget sõidu jalale, selle asemel et kaugele taha jätta.

Kaar ette- sissepoole.

Kaart ette sissepoole alates tuleb 1 kuni $1\frac{1}{2}$ sammu ettekujutavast pikkusteljest seisukohta võtta. Parema jala liuraud tuleb jääle seada joonistuse sihis, kusjuures

N6.

N7.

jalad olgu 70 kr. üksteisele. Olad tulevad niivõrd paremale poole pöörata, et nad ristjoones sõidu sihile oleksid (vaata joon. nr. 6). Äratõuke, liuraua jääle asetamise, sõidukui ka mängujala kohta on maksavad needsamad määrused, mis ette väljaspoole kaare juures, kusjuures veel järgmist tuleb silmas pidada:

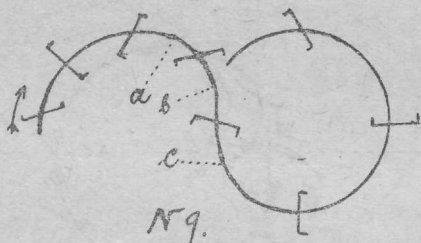
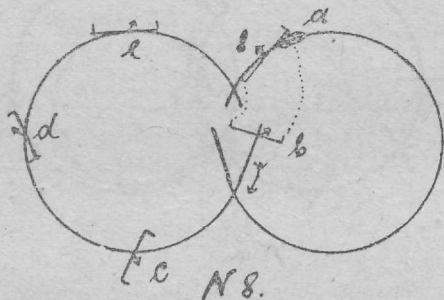
1) Enne äratõuget tulevad põlved kergest nõtku lasta.

2) Sõidujalg tuleb liuraua sisemise servaga jääle panna. Põlv tuleb hoida terve aeg pehme ja enneüleminekut teise jala peale veel sügavamalt nõtku lasta, et tugevamat tõuget võimaldada.

3) Mängujalg tuleb peale äratõuget

jätta vabalt sõidujala taha väljasirutatult, kuid põlvest kergelt nõtkus, enesest väljapoole pööratud saapa ninaga. Uhtlasi silmaspidada, et mängujalg pärast aratõuet just sõidu jälje kohal oleks. Pärast $\frac{1}{2}$ ärasõidetud kaart tuleb mängujalg sõidujala ette tõsta, sealjuures võimalikult lähedalt, nõnda et saapad vastamisi puutuvad. Tähendatud liigutus tuleb äärmiselt rahuliselt täita, et joonistust mitte rikkuda. Üleüldiselt tuleb sisemiste käikude juures mängujalg sõidujala juurest mööda tõsta. sest vähesed väärtused selles toovad joonistusesse rikkeid esile. Ettepaigutatud mängujalg tuleb hoida sõidu joone kohal ehk väljaspool seda, kuid mitte seespool.

5) Käed, nagu harilikult, kantakse sin-

na poole, kuhu on pöördud keha: Kaare alguses parema jalaga — paremale poole, ja lõpul ühes keha gõõrdega — vasakule poole, kuna ülemineku korral teise jalale käed paigale jäävad.

6) Üleminek teise jala peale on selles harjutuses võrdlemisi kerge, sest et keha on endise sammu lõpul juba ettevalmistatud üleminekule, vastava keha seisakuga aratõukamiseks.

Ette sissepoole kaar on korraliku täitmise juures üks ilusamatest harjutustest. Harilik suurus 20 sammu, raskuse koefitsient 1.

Harilikud vead, mida algajate juures tähele võib panna, oleksid needsamad, mis ette-väljaspoole kaare juures aratähendatud, peale selle aga veel mängujala seespool ehk väljaspool sõidu jälje hoidmine, liig varane mängujala ettetõstmine, üle-

minek teise jala peale enne, kui põikteljele on jõutud, niisamuti ka hiline üleminek.

Kaar tagurpidi väljapoole.

Tähendatud harjutuse juures on aratõuke võimalused võrdlemisi raskemad kui eelmiste kaarte juures. Tõuke juures ei saa tõukavat jalga paigal hoida, vaid ta teeb sel puhul veikese kaare sisemise serva peal, sõidujala eest läbi, mille tõttu aratõuge nõrgestatud saab. Et aga vastavat hoogu kaare alguses saada — tuleb õlgadega võimsalt pööret teha, mööda sõidu sihti. Harjutust alatakse järgmiselt: võetakse seisukoht pikkustelje kohal, nõnda et õlad oleksid paralleel põikteljele, kusjuures seista tuleb jalgadel nõnda, et varbad koos ja kannad 60% üksteisest eemal oleksid. Keha raskus asetatakse vasaku jala peale ja toetatakse parema jala liurauaga kergelt jälle. Tõukejalg lastakse tuntuvalt nõtku ja lükatakse enesest ära, kuna parem jalg jääle paigutatakse, otse liuraua välimise servaga, ristjoones vasakule jalale (vaata joonistus nr. 7 a, b), Uhtlasi tuleb rõhku panna selle peale, et tõukejalg pärast tõuet ei sattuks sõidu jäljest väljaspoole, vaid otse selle kohal oleks. Uhtlasi aratõukega tuleb õlgu pöörata kuni 90° (vaata joonist. nr. 7 a, b), nõnda, et õlad siis, kui tõukejalg jäält on ära tõstetud, oleksid paralleel pikkusteljele. Mängujalg (millega ära tõugati) jääb alguses keha ette, kust ta pikkamisi taha tõstetakse, kusjuures keha pärast $\frac{1}{3}$ kaartrinnaga väljaspoole on pööratud (vaata joonistust nr. 7 c, d, e, f). Kui on jõutud telgede ristkohale tagasi, kust kaar alati, tuleb õlgadega väike vastupööret teha (vaat. joon. nr. 7 f, g), kusjuures mängujalg tagasi keha ette paigutatakse ja sõidujalg sisemisele servale asudes väikese vahetuskaare teeb (liuraua servade vahetus), millele kohe järgneb üleminek vasaku jala peale. Seejuures tuleb tähele panna järgmist:

1) Aratõuge peab sündima nõtkulastud põlve pealt, teda enesest otsejoones ära tõugates.

2) Sõidujalg toetab jääle liuraua keskmise osaga. Alguses on põlv sügevamalt nõtkus ja peale mängujala möödatõstmist sirgendab end vähe. Ülemineku korral teise jala peale tuleb põlv uueste rohkem nõtku lasta.

3) Mängujalg jääb peale aratõuet otse sõidujala ette (sõidu sihis tahapoole), sealjuures põlvest murtud ja saapa ninaga ettepoole väljasirutatud. Käare teise veerandi juures, kui õlad hakkavad sõidu-

joonega pöörde kaudu ühte langema, kantakse mängujalg sõidu sihis ette, tähendab — keha tahapoole, energilise kuid rahulise ja pikaldase liigutusega, sõidujala juurest mööda, ja asetatakse väljaspoole pöördud põlve ja saapa ninaga, nagu kaare alguses, ette väljapoole. Alguses tuleb mängujalg keha taga hoida, sõidujalje kohal, pärastpoole kantakse natukene väljaspoole, kuna kaare lõpul ta kergelt jälle keha ette paigutatakse, millele järgneb üleminek teisele jalale.

4) Keha ja käte seisu vaata joonist. nr. 7.

5) Vaadata tuleb algusi põiktelje sihis, pärastpoole pööratakse pea ühes kehaga sõidusihtis, ja vaadatakse ettepoole, tähendab — üle öla ette.

Harilik joonistuse suurus on 18 sammu, raskuse koefitsiit. 1.

Harilikkudest vigadest võiks siin ära tähendada: äratõuget külje pealt ja tõukejala varajast tahatõstmist; liig ettelastud keha tõuke kui ka sõidu ajal, mis takistab hoogu. Mängujala põlve ja saapa nina väljaspoole pööramist, kui ta veel keha ees on, ja sõidujala kõrvalhoidmist. Liighiliselt olude vastupöörded kaare lõpul.

Muljed viimasest jääpalli mängu võistlusest.

Nii peab vibutama!

Eesti esivõistlused kiiruisutamises 23.—24. jaan. 1921.

Wõitis Ch. Burmeister — „Sport“, Tallinn.
uus Eesti rekord 1500 m. jooksus 2.36,8.

Eesti esivõistlused kiiruisutamises 1921. a. peale peeti pühapäeval 23. ja esmasp. 24. jaanuaril l. a. W. S. „Sporti“ korraldusel ära. Osa võtsid Tartu „Kalevi“ esitajad hr. Meos ja Martin; Tartu „Sport“ — Treiberg, Tallinna „Sport“ — Burmeister ja Riiswerk ning Tallinna „Kalevi“ esitajad — Jef, Zätsa, Wilba ja Einmann.

Wõistlused algasid pühapäeval 500 m. jooksupäeval. Esimesena jooksis Zätsa. Aeg — 61,1, siis Meos — 55,1, Einmann — 58,3, Burmeister — 50,7, Jef — 54,3, Martin — 54,4, Treiberg — 58,9, Riiswerk — 58,5 ja Wilba — 58,7.

Peab tähendama, et võistluste algus oli

ilm tuulene, mis tuntavalt tagajärgede peale oma mõju avaldas, kuid selle peale waatamata on 500 m. tagajärjed enam-wähem rahuldavad. Eriti peab Burmeisteri kohta tähendama, et tema järgmistel võistlustel, kui ilm wähegi parem on, saab 500 m. jooksupäeval Eesti rekordi parandama.

500 m. tagajärgede järgi leiti paarid 5000 m. jooksupäeval järgmiselt: Esimesena jooksewad Burmeister ja Jef. Teise esimese ringiga nihkub Burmeister Jefile lähemale. (Jooksjad lasti jooksupäeval pool ringi wahet.) Esimene 1500 m. 2.42!

Wõis lootuda uut rekordi esimese 1500 m. järgi otjüstades. Kuid kõwa tuul ja kiire algus mõjusid lõputagajärgede peale. Burmeisteri aeg 9.55,3, Jef — 11.26,6.

Teisena jooksevad Martin — Meos. Võitis Martin ajaga 10.31,8; Meos — 11.36,6. Järgmine paar: Wilba — Treiberg. Wiimastel „Kalevi“ omavahelistel võistlustel võitis Treiberg Wilbat 5000 m. jooksjus kolm kümnendiku sek., kuid seeford tabub Wilba oma kaotuse Treibergile ligi ringi ära kerides. Wilba aeg 11.03,6; Treiberg 11.51,4. Wiimasena jooksevad Kiisverk — Jätša. Võidab Jätša — 11.37,7. Jätšalt lootsin paremaid aegu. Tak tuleks tõsisemalt harjutuste juure minna ja kõrvaline löbu maha jätta. Rahte head korraga ei saa!

Esmaspäevafed võistlused algasid 1500 m. jooksjuga, kus Burmeister uue Eesti rekordi üles seadis. Aeg 2.36,8. Üksik 500 m. 52! Peab tähendama, et Burmeisteril täna-

vu lühikesed maad võrdlemisi hästi lähemad. Pikemad maad (5000 ja 10.000) on halvemad. Teised võistlejad näitasid: Martin 2.55,9, Jek 2.57,5, Wilba 2.59,5, Meos 3.04,8, Treiberg 3.05,3 ja Jätša 3.13,6.

10.000 m. jooksjus: Burmeister 19.52,8, Martin 21.25, Wilba 22.22,8, Jätša 22.57,9, Jek 22.59,3 ja Treiberg 23.40,4.

Üleüldisel kokkuvõttel võitis eimese koha ja kapt. Beemi poolt annetatud karika Ch. Burmeister. Teiseks tuli Martin. Kolmanda ja neljanda koha pärast võistlesid Wilba ja Jek. Et mõlemil võistlejal punktide arv ühejugu oli (14 punkti), võeti 500 m. keikmine aeg neljas maas. Jekil oli 251.01 — 62.75 ja Wilbal 252.01 — 63.—.

Võistluste tehnilised tagajärjed.

Võistleja	500 meetr.	Silmad	1500 mt.	Silmad	5000 mt.	Silmad	10000 mt.	Silmad	Üleüldine silmade arv	Ruhind
Ch. Burmeister (V. S. Sport) . . .	50.7	1	2.36.8	1	9.55.3	1	19.52.8	1	4	I.
J. Martin (Kalev — Tartu) . . .	54.4	3	2.55.9	2	10.31.8	2	21.25.	2	9	II.
Wilba (Kalev — Tallinn) . . .	58.7	4	2.59.5	4	11.03.6	3	22.22.5	3	14	IV.
Jätša (Kalev — Tallinn) . . .	61.1	6	3.13.6	6	11.37.7	5	22.57.9	5	21	V.
J. Jek (Kalev — Tallinn) . . .	54.3	2	2.57.5	3	11.26.6	4	22.59.3	4	14	III.
Treiberg (Sport — Tartu) . . .	58.9	5	3.05.3	5	11.51.1	6	23.40.4	6	22	VI.
Kiisverk (Sport — Tallinn) . . .	58.5	—	—	—	11.54.2	—	—	—	—	—
Einmann (Kalev — Tallinn) . . .	58.3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Meos (Kalev — Tartu) . . .	55.1	—	3.04.8	—	11.36.6	—	—	—	—	—

Raske atleetika.

Raske-atleetika on jõusporti ala. Kuigi kohalt on tulnud siis nimetus „atleet“ ja mis tähendus on sellel nimel? Tähen datud nimi tuleb Greeka sõnast „athlos“, misjugu ne tähendab võitlust. Atleet on siis selle järele võitleja, jõu võitleja, kelle lihaste jõud on kasvanud suure harjutamises.

Raske atleetikal (iseäranis raskuste tõstmisel) on palju poolehoidjaid, kuid, võib olla, veel rohkem on vastaseid.

Millega aga seletada seda? — Ja, ainult sellega, et vastased toovad esile ainult need küljed, mis kahjulikud võivad olla. Siin aga tahan ütelda, et see, mille eest võidakse hoiatada raske atleetikat, võib hoiatada igat jõustiku-ala, ja see on — liialdus.

Ras on siis raskuste tõstmine kahjulik ja kas võib selle juures minna liialdusesse?

Tõsi, siin saab minna liialdusesse niisama hästi, kui teistes jõustiku osades, nagu rattajõudus, suusatamises, sõudmises jne.

Kui aga raske jõustiku harjutaja harjutab (traineerib) süstemaatiliselt, hoiab ennast igapäevaste rekordide tõstmise eest, siis leian, et raske atleetika ei ole mitte sugugi kahjulik, vaid kasulik jõustiku-ala, mis annab inimejele füüsilist jõudu. Raskuste tõstmise harjutusi on olemas mitmejugu, siin saavad oma oja käed, selg ja jalad.

Wäljamaa jõustiku-klubid on wiimasel ajal, et saada juuremat mitmekülgust, võtnud raste jõustiku kõrval ka muid teisi jõustiku osasid, nagu vehklemist, võimlemist, jne.

Samajugust korraldust tuleks teha ka meil Eestis. Raske-jõustiku harjutuste wahetegadel, ehk jällegi harjutuste kõrval, oleks

wäga soovitaw talwel suusafõit, mis igaihele tergesti tatteaadam, ning juwetuudel jällegi fergejõustik.

Wõib olla, et siin minu arwamistega igaiks mitte nõus ei ole (üksikud „championid“, kes „igapäew“ rekordisid tahawad üle liüa), siis toon siin mõne näituse wäljamaalase, üle ilma kuulsa prantslase Wasjeuri kohta.

Wasjeur, kelle keha raskus 220 naela, rebis 100 kg. (6 p. 4 ja pool naela) ühe käega, misjugune rekord ka arwatawasti püsima jääb. Nimetatud tõstet peetakse juba inimejõu piiriks. Beale selle on Wasjeuril veel palju teisa wäga häid rekorde.

Sama prantslane Wasjeur on saawutanud ka häid tagajärgi fergejõustikus ja ni-

melt: — tõuganud kuuli 14 mtr. ümber ja heitnud diskust üle 41 mtr., ja jooksnud 100 mtr. 12 sek. Samasugust mitmekülgust on näitanud ka meie kuulitõukaja Tammer, kes ka wäga häid tagajärgi raskuse-tõstmistes on saanud.

Lõpuks tahan weel kord igaihele raskjõustiku sõbrale meelde tuletada:

„Hoidke liialduste eest“.

Sarjutatagu korralikult (süsteematiliselt) hoitagu igapäewaste rekordide ja ülejõu tõstmiste eest.

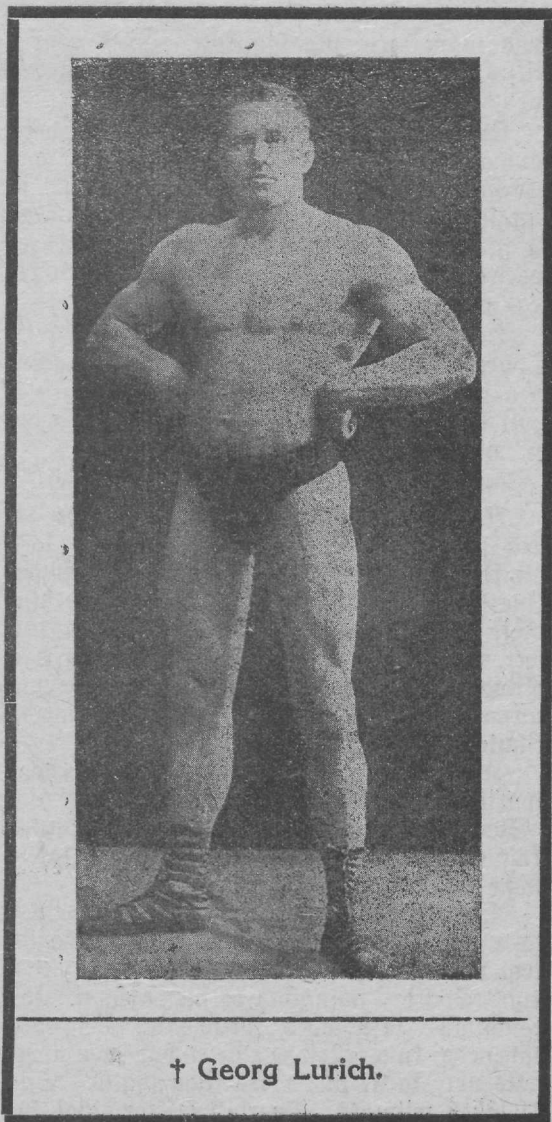
Alalised ülejõu pingutamised ei ole mingil tingimisel soovitawad.

Anton Dhafa.

Eesti kalevlaste Lurichi ja Abergi viimased päevad.

Kes eestlane ei tunneks, ehk kes ei oleks kuulnud meie kaht ilmakangelast Lurichi ja Abergi! Mitte üksi eestlased ei tea ega tunne, nende tutvus ulatab pea-aegu üle kogu ilma. Need kaks Eesti vägimeest olid esimesed, kes ennast ei häbenenud mitte eestlaseks tunnistamast ja kes eestlaste nime ilmas esimest korda laiematele ringkondadele tutvustasid. Tervelt parkümmend aastat reisis Lurich ja pärast ka Aberg ilmas ringi ja otsisid vastaseid, kes neid oleks suutnud ära võita. Aga tõsiseid võidumehi ei olnud kusagilt leida. Tuli vahel ka ette, et üks ehk teine kogemata kukkus, kuid kohe sai tasuvõitlus ette võetud ja lõpuks jäi ikkagi võit meie kangelastele. Lurich ja Aberg olid kaks tõsist spordimeest, kaks tõsist kangelast, kes Eesti nimele igalpool on au teinud. Palju on nende eeskuju mõjunud meie kasvava noorsoo peale.

Kahjuks on aga meie kaks kalevit enneaegu kurja taudi ohvriks langenud ja puhkavad praegu kaugel Kaukasai võõras mullas ühishauas. Kui sakslased Eestimaa okkupeerisid, siis oli Lurich poliitilistel põhjustel sunnitud Eestimaalt lahkuma ja Venemaale põgenema. Peeterburis sattus tema kui kontrrevulutsionäär Herneuulitsale täikongi, seal oli tema kohta surmaotsus teada antud, kuid ta pääses aga tol korral veel sellest ja puistas Peeterburi tolmu jalgelt ning sõitis ühes Abergi ja teiste spordimeestega Ukrainasse ja sealt edasi Kaukaasisse, kus nemad plekilisesse soojatõppe haigeks jäid ja sellesse ka surid. Nii langesid kaks meie kangemat poega kaugel oma maast ja rahvast kurja taudi ohvriks kõige paremas meheas ja täies

† Georg Lurich.

jõus. Maetud said nad Armaviri linna surnuaiale, kus mälestusemärgina neil ainult puurist üles seatud. Ma loodan, et kui olud vähegi lubavad, siis Eesti rahvas, eesotsas spordimehed, nende oma kuulsamate kangelaste põrmu sealt kodumaale

nõutab ja Tallinna, nende peategevuspaika, maamulda sängitab, kus neile siis ka muidugi nähtav mälestusmärk üles seatakse.

Tallinnas, jõulukuul 1920.

G. Vaher.

Rodumaalt.

Hokkey käesoleval hooajal.

Harjumaal esivõistlustel hokkey's 17. 1. 1921.

Üleüldiselt vaadates on tänavune hokkey hooaeg äärmiselt võistlusmaene. E. Spordi ühiku hokkey kavas on ette nähtud ainult kaks võistlust: 17. jaanuaril Harjumaal ning 20. veebruaril Eestimaa esimängija nime peale. Muidugi võivad peale selle ka üksikute felfside meeskonnad oma vahel võistelda, kuid see ei paku suuremat huvi, sest hokkeyd mängitakse peaaesjalikult ainult paaris felfs, ning just samad felfsid võistlevadki ülemalnimetatud esivõistlustes.

Suuremat huvi ärataks võistlused väljamaalastega, näit. soomlastega. Et aga praegusel ajal võiduolud äärmiselt viletsad ja pealegi suuremate võistluste korraldamine ka suuremat ainelist kulu sünnitab, siis on vaevast loota, et võistlustest väljamaalastega midagi välja tuleb.

Hokkey hooaeg algas 17. jaanuaril E. Spordi ühiku võistlustega Harjumaal esimängija nime peale. Võistlustest võtsid osa ainult E. S. S. „Kalevi“ ning W. S. „Spordi“ meeskonnad.

Vahetunikeks oli hra Reinans („S.“).

Kohe peale wilet hakkasid kalevlaste kõvasti peale suruma, nähtavasti mõttega, võimalikult kaua tempojuhiks olla. Tarvitades õige kiiret tempot, oli sellel taktikal ka suur mõju, sest „Spordi“ kaitstjad, niisugust surwet mitte oodates, sellele ette valmistatud ei olnud ning selle läbi võimaldasid „Kalevi“ tormajatele kaks goali „Spordi“ väravasse fihutada.

Kuid peale keskelt lahtilöögi saavad sportlased mängu initsiatiivi oma kätte ning „Spordi“ tormajad viivad, mitmesuguste kombinatsioonidega opereerides, palli kalevlaste värava ette.

Suurte jõupingutuste peale vaatamata ei lähe aga sportlastel korda kauemat aega ühtegi palli „Kalevi“ väravatesse saata. Üksikud „Spordi“ mängijad kaskuvad n. n. „soolomängu“ tarvitades kalevlaste väravale läheneda, kuid sellest ei tule midagi välja, sest „Kalevi“ kaitse on selleks liiga tugev. Siiski läheb viimaks „Spordi“ keskormajal kor-

da „Kalevi“ kaitsest läbi murda ning kaotust peatfekt tagasi teha. Sellest filmapiigust peale läheb mäng äärmiselt ägedaks. Kalevlastel on hea A. Klumberg, tormaja; inestamisväärt kindla ja tugeva löögiga, sportlastel sellewastu Paal ning Burmeister kiire liikumismõimega ja ojava kookumänguga.

Just „Spordi“ tormajate kookumäng võimaldab nendele esimesel poolajal ülekaalu saada. Sportlased löövad weel 3 goali jisse ning poolaeg lõpeb 5 : 2.

„Kalevi“ meeskonna koosseisu muutus ei töota teisel poolajal loodetatavat resultaati. Nimelt on parem kaitseja Martin kesk-poolkaitsejaks ümber paigutatud. Selle läbi on osalt kaitse nõrgestatud, kuna pealetungimine inefektiivne kombel sellewastu sugugi ei parane, ehk küll Martin, kui üks parematest mängijatest, sellele poolkaitsejana kaasa aitab. Nähtavasti on „Spordi“ tormajad juba niivõrd võiduhooesse sattunud, et pall enam „Kalevi“ värava alt ära ei saa tulla. Ühtjärke lendab pall viimase väravasse, milleks muidugi tublisti nõrgestatud kaitse kaasa aitab. Ei suuda ka väheste maa pealt löödud palle kinni pidada väravavahet Kull, kes aga esimesel poolajal otse üllatava ojavusega värava nurkadesse fihitud pallid kinni püüdis.

Poolaja lõpul õnnestab „Kalevil“ weel sportlastele 2 goali saata, kuid poolaja lõpuks kogub vastutajaks sportlaste poolt termist 6, nii et võistlus seeford „Spordi“ võiduga 11:5 lõppenud on.

Wõistlus peeti ära „Kalevi“ väljal.

Wõitjate koosseis oli järgmine: K. Paal, E. Klumberg, Stunde, Uprao, Turgan, Saulmann, Burmeister, Paal, Tell, Saulep ja „Kalevi“ koosseis: Kull, Over, Malten, Pesja, Refs, Trubof, Willemson, Siob, Riggol, A. Klumberg ja Tedder. S—U.

Eesti Spordifelts „Kalevi“ omawahelised kirjooksu võistlused

peeti pühapäeval, 16. jaanuaril s. a., Gonfiori aias ära. Osa võtsid üksikeist võistlejad. Võisteldi 500, 1500 ja 5000 m. peale firgetel raudadel.

500 m.: 1) J. Jef 54.7. 2) Einmann 57.1. 3) Treiberg 58.3. Väljaspoolt mõistlust C. Burmeister 51.4 ja Märka 57.1.

1500 m.: 1) J. Jef 3.07. 2) Treiberg 3.09.4. 3) Wilba 3.09.6.

5000 m.: 1) J. Jef 10.51.8. 2) Treiberg 10.58. 3) Wilba 10.58.3.

Üleüldised tagajärjed.

Lõputagajärg									
		7	14	13	3				
		II	IV	III	I				
		auhind	auhind	auhind	auhind				
Koh		2	3	4	1				
5000 mt		10.58.	10.58.3	11.06.7	10.51.8				
Koh		5	6	9	3	9	4	7	8
1500 mt		3.14.5	3.09.4	3.15.3	3.09.6	3.11.7	3.19.	3.28.	3.07.
Koh		4	3	2	6	8	7	5	8
500 mt		58.9	58.3	57.1	64.4	71.	59.		54.7
Võistleja nimi		Ernesaks I.	Treiberg	Einmann	Karu	Vilba	Ernesaks II.	Jätsa	Jussi
								Sarv	Jek.

Ülemaailised koolidewahelised kiiruisutamise mõistlused.

30. jaanuaril j. a. korraldas koolinoorjoo liidu spordisakond ülemaailised koolidewahelised uisutamise mõistlused. Võistlejad olid kõik Tallinna linna kooliõpilased. Loodeti küll Tartust mõistlejaid tulewat, kuid mõnefugustel põhjustel ei jaanud nad ilmuda.

Ules olid annud 28 mõistlejat, nende seas 8 naisterahvast. Meesõpilased olid liurau-

dade järele kolme klassi jaotatud: 1. klass — pantshid, 2. kl. — hokkei-pantshid ja rennerid, 3. kl. — kõmerad rauad, nagu nurmis jne.

Raistel oli ainult 500 m.; see oli esimene mõistlus meil Eestis, kus naised kaaja uisutafid. Tulemikus saab see muudugi harilikuks asjaks.

1. klass:

500 m.: 1) J. Jef 55.4 sek. (2. realkool), 2) Rubli 55.9 j. (õhtutejkkool), 3) Jätja (l. p. gümn.) 58,8 sek.

1500 m.: 1) Jef 3 m. 2.4 sek.; 2) Rubli 3 m. 4,9 sek.; 3) Ernesaks (2. realkool) 3 m. 8,2 sek.

5000 m.: 1) Jef 11 m. 41,8 j.; 2) Jätja 11 m. 42,7 j.; 3) ? 11 m. 56,2 j.; 4) Rubli 12 m. 4,2 j.

Esimesele klassis sai 2. realkool esimesele, õhtutejkkool teisele ja l. p. gümnaasium kolmandale kohale.

2. klass (hokkei-pantshid ja rennerid):

500 m.: 1) Kull 1 m. 10 sek. (l. p. gümn.); 2) Treiberg 1.14.5 m. (2. realkool); 3) Saaw 1.16.2 m. (kunst-käsitöökool).

1500 m.: 1) Kull 3m 55,7 sek.; 2) Ree 4 m. (1. realkool); 3) Sarm 4 m. 7,6 sek.

Siin jäi esimesele kohale l. p. gümnaasium, teisele 1. ja 2. realkool ja kolmandale kunst-käsitöökool.

3. klass (kõmerad rauad):

500 m.: 1) Sprantsmann 1 m. 12 j. (1. realk.); 2) Piija 1 m. 14,3 sek. (õhtutejkkool); 3) Saaw 1 m. 19,3 sek.

Esimesele kohale jäi 1. realkool, teisele õhtutejkkool ja kolmandale kunst-käsitöökool.

500 m. naisõpilastele: 1) Käär 1 m. 35,7 sek. (2. l. t. gümn.); 2) Prii 1 m. 46,7 j. (2. l. t. gümn.); 3) Under 1 m. 49,3 j. (1. l. t. gümn.); 4) Sawir 1 m. 50,5 j. (1. l. t. gümn.).

Esimesele kohale jäi 2. l. t. gümnaasium ja teisele 1. l. t. gümnaasium.

Realtwaatajaid oli õige rohkesti, ijaaranis huvitaw oli 500 m. uisutamine naisõpilastele.

Lähemal ajal kawatseb koolinoorjoo liidu spordisakond ülemaailse koolidewahelise juu-tja mõistlusi korraldada. U. W.

Eesti Spordi Liidu teated.

Seega teatab Eesti Spordi Liidu juhatus, et talwine kawa on järgmiselt muudetud:

Tartu Spordi Seltsi „Kalevi“ poolt kawatsetud kiirjooksu mõistlused peetakse 27. weebruari asemel 20. webruaril ära;

20. webruaril Tartu S. S. „Kalevi“ poolt kawatsetud ilujooksu mõistlused peetakse 13. weebr. j. a. ära.

Eesti esimõistlused juu-satamises 27. fnt. peale peetakse Tartus „Kalevi“ korraldusel 27. weebr. j. a. ära.

Tartu üliõpilaste jeltji „Sporti“ korraldusel peetakse 15. ja 16. weebr. j. a. fiirniisutamise ja iluuisutamise wõistlused Lõuna-Eesti esiwõistlustena ning 22. ja 23. weebr. j. a. juuja wõistlused 1000, 5000 ja 10.000 m. peale.

Kaesolewaga teatab Eesti Spordi Liidu juhatus, et jeltjide ajemõkude kogu korraline koosolek peetakse pühapäewal, 20. weebr. nr. 1. a. kell 5 p. l. Tallinnas, Pikal tän. nr. 47, järgmise paewakorraga ära.

- 1) Läänud aasta tegewuse ülevaade;
- 2) 1920. a. rahaline aruanne;
- 3) 1921. a. eelarwe;
- 4) Walimised põhiküja järele;
- 5) Mitmejagused läbirääkimised.

Kui tähendatud ajaks nõutaw arm liikmeid kokku ei tule, peetakse järgmine koosolek, kokkutulnud liikmete arwu peale waatamata, kaks nädalat hiljem sealjamas ära.

Klassifitseerimine iluuisutajatele.

Iga Sp. Liidus registreeritud spordirühm ja iluuisutaja-liige võib anda soovitud wastawa jeltji kaudu E. S. L. juhatajate kaudu katjeks. Soowil peab juure uisatud olema: elukoht, nimi, isanimi ja perekonnanimi, jeltis ja liiwali, kus harjutatud, ja misjaguses klassis soowitakse esineda. Eksamid unniwad E. S. L. poolt määratud päewadel ja liiwäljadel, kusjuures neli kl. ette nahtud on. Worgemas klassis võib esineda, kui alam kl. on eksami kaudu lõpetatud.

Kohtunikud kutjutakse ühewõrra mitmest jeltjist, kusjuures ülemkohtunik liidu poolt määratakse. Klassijaajaks loetakse neid iluuisutajaid, kes juurema oja kohtunikude juures vähemalt iga harjutuse eest nummer 3 on saanud. Klassi jaajatele antakse liidu poolt wastawad tunnistused. Jelt, kes 4. kl. on lõpetanud, on õigustatud koge järgmise kl. katjeks soowi awadama. Katjetel läbikõlunud wõiwad uuesti eksamineeritud saada E. S. Liidu poolt määratud päewadel. Katjed unniwad E. S. L. du määruste järele.

Klasside ehk liikide harjutused.

4. kl. 16 harjut.: a) kooliharjutused: nr. 1, 2, 3, 4 (kaar), nr. 5 a, b (wahetus-kaar), nr. 7, 8 a, b (kolmikud), nr. 10, 11, 12 (kahetordj. kolmikud), nr. 24 a, b (kahetsa). Kogusumma 126 filma (kl. saami tarw. 63 filma);

b) wabaharjutused: Spiraal ette wäljapoole hooga. Aeg 2 minutit.

3. kl. 17 harjut.: a) nr. 6 a, b, 13, 14, 15, 25 a, b, 26 a, b, 27 a, b, 28 a, b, 29 a, b, 30 a, b. Kogusumma 228 filma (kl. 114).

b) wabaharjut.: Spiraal ette sisse- ja taha sissepoole.

üks harjutus kahel jalal. Aitufeks: uis, tirkel. Aeg 3 min.

2. kl. 18 harjut.: Kooliharjutused. nr. 16, 17, 18 a, b, 19 a, b, 20 a, b, 22 a, b, 23 a, b, 31 a, b, 32 a, b, 33 a, b. Kogusumma 324 filma (kl. j. 162);

wabaharjut.: Spiraal taha wäljapoole hooga ja tahapoole sissepoole ja mingijugune piroett. Aeg 4 minutit.

1. kl. 18 harjut.: Kooliharjutused: nr. 21 a, b, 34 a, b, 35 a, b, 36 a, b, 37 a, b, 38 a, b, 39 a, b, 40 a, b, 41 a, b. Kogusumma 420 (kl. 210 tarwis).

Wabaharjut.: Kombineeritud spiraal, 1 rist kopliteest, 1 piroett (wälja, mis tehtud 2. kl.), 1 harjutus hüppega. Aeg 5 minutit.

Teadaanne spordi organisatsioonidele.

Uma spordi liikumist suudame laiendada ainult kindla korralduse alusel. Dnt osawust täiendada ainult sihitkindla ja õige harjutuse teel. Et seda maksma panna, on Eesti Spordi Liit ameti kütjunud jellekohase eritsjatundja — traineri, kelle ülesandeks on korraldada kui meie spordi liikumise organiseerimist, nii ka peaaajalikult aga tegelikult õppust anda harjutustel kõigis spordilades. Sarnase ülesande on enda peale wõtnud üks wanematest ja parematest kodumaa spordimeestest — Anton Dhaka —, kes oma mitmeküljsete wõimiste ja teadmiste abil suuremates osades spordiharudest abiks saab olla.

Sellest awalikult teatades, palub Spordi Liit kõiki spordi organisatioone üle kogu kodumaa, spordiojatonde sõjawäeosjade juures, üksikuid spordiringe ja rühmitusi maal, kus kindel organisatsioon puudub, teatada lähemate nädalate jookjul, kas nad traineri tarwitawad ja umbes millal. Kriti tähelepantut palub Liit pöörata kergejõustiku, jalla-palli ja raskejõustiku peale.

Organisatsioonid wõi rühmitused teatagu ettepanekuteest Spordi Liidule Tallinna, Pikk t. nr. 47. Traineri sõidukulud raudteel, kui ka maale tarbekorral hobustel, kannab kutsuja organisatsioon wõi rühmitus, samuti hoolitseb ka eluruumi saamise eest. Kõik muud kulud on Spordi Liidu kanda.

(Eesti Spordi Liit.)

Kirjavastused:

P. Panning. — Tartu: Lühikesed juhatused jalgpallimängus avaldamiseks nõrk ja vananenud.

Las kasvame me
tõusew sugu!

„Eesti Spordilehe“ noorsoo
kaswatusline osa.

Eesti Boy-scout

Eesti boy-scoutide organisatsiooni
„Noorte seppade“ ajakiri

Tegew toimetaja E. Tuulik

№ 5

9. weebruaril 1921. a.

№ 5

Eesti boy-scoutid ja talvesport.

Scoutid, ärge laske ühte ilusamat aasta aega ilma kasutamata mööda minna. Vähe on talvespordi edendamise peale rõhku pandud scoutide hulgas. Seda soovitam on, kui nüüd asjast seda tulisemalt kinni hakatake. 0

Täiesti ekslik on arvata, et ainult suvel võib rühmaga jalutuskäike korraldada. Ei. Võib ka talvel, kui ainult asjal õigest otasast kinni hakata.

Korraldage eneste hulgas kõigepealt suusasõitjate komandosid. Suusasõit on üks huvitavamaist talvespordi harudest. Valige iseeneste hulgast üks parem sõitja juhiks ja tema juhatusel võite korraldada jalutuskäike paarikümne versta kaugusele linnast. Uksinda sarnast jalutusskäiku on kahtlane ette võtta, kuid hulgale pakub ta suurt huvitust.

Teiseks korraldage uisutajate salku! Ka siin käige koos, ühiselt harjutamas. Meie scoutide hulgas on palju häid, vilunud uisutajaid. Nemad annavad tegelikka juhatusi heameelega, kui aga nende poole ses suhtes palvega pöörata.

Scoutid, pidage meeles, et ühenduses on jõud. Arge killustage endid, vaid katsume ikka ja alati omi ettevõtteid ühiselt läbi viia, seejuures end paenutades mõne vanema, asjatundja scouti juhatusse alla. Ainult siis võivad teie ettevõtted edeneda ja soovitud tagajärgesid anda.

E. K a s k.

Märkus: Asjast huvitatud boy-scoutide salku palume kirjalikult «Eesti Boyscotide» toimetuse poole pöörata juhatajate asjus.

Boy-scouting Eestis.

Ja nii libisesid jällegi endiselt kuud kuude järele. Kuid siis hakkasid öös esimesed valgud sähvatama. Rõõmustamine oli aga veel varajane, kõik näis veel ainult pettumusena. Veel mustas taevast õudsenä ja pimedana, veel peegeldusid pilvist meie mõtetele vastpildid.

Kuid siiski — ikka uuest ja uuest kerksid uued lootused, et ometi kord hõiskavale vabadusele jälle võime vastu naerata.

Ja siis viimane raksatus, viimane hoop ja suur pimeduse-riik näis kokku varisemas.

Põlisõd müürid olid endisse pragusid tekkida lasknud, millele üleüldine kokkuvõtte varisemine järgnes.

Valgus oli võitnud; tema esimesed kiired võisid hõisates pimeduseriigi õudseid määndunud müüre valgustada, näidates ilmale neid õudseid tegusid, millega pimeduse vürst hakkama saanud, vägistades ja kütkestades vanu ja noori.

Sakslaste lahkumine Eestist algas.

See oli 1918. a. oktoobrikuu keskpaigus, kui ühel päeval Anton Ounapuu jälle, nagu harilikult, realkooli poistele võimlemise tundi andis. Tund oli parajasti lõ-

pule jõudmas, kui Ounapuule teenija poolt teade tuli, et teda telefoni juure palutakse. Et tund viimane juhtus olevat, siis lubas ta kõik poisid koju minna.

Suurem osa poistest oli juba koju läinud, ainult juhuslikult juhtusid veel mõned boy-scoutid kojas juttu vestmas olevat, kui Ounapuu telefoni juurest tulles neid märkas ja juba kaugelt hüüdis: «Teate, poisid, sakslaste hing on õhtul». Praegu telefoneeriti mulle kindlast allikast, et liitriikide poolt käsk on tulnud, et sakslased silmapilkselt okkupeeritud maaosadest peavad lahkuma. Nüüd, scoutid, võime meiega varsti jälle ülesehitavale tööle asuda!»

Missuguse keerdsõlme olid need sõnad nad iga noore hinges lahti põiminud.

OAlles mõningate päevade eest näis tulevik tumedana ja õdsena ja nüüd äkki niisugune sõnum. See oli igale noorele ja ka vanale otse uimastav. Kõik need ilusad unistused ja lootused, millele nüüd tee avanes, tundusid esialgu nagu unenäona.

(Järgneb).

Soome boy-scoutid.

U. Grönberg.

Boy-scoutide liikumine algas Inglismaal 1899—1900 aastal Inglis-Buuri sõja ajal, milles nad inglastele suurt kasu töid, nii maakuulamisel kui ka haavatutele abiandmisel.

Ettevõttele pani aluse, nagu eelpool toonitatud, inglane Sir Robert Baden Powell. Ettevõtte püüded olid õige sügavale kasvatusteadlisele alusele pandud, et noort-sugu moraal ja õiguse armastajana elu nõudmiste vastu aegsaste ettevalmistada. Asutaja tähendas oma soovi lühidalt sõnadega: «Pööra oma tähelepanu kasvava nooruse peale ja tee temast õiglane inimene».

Soomes, kus asi peagi vastukaja leidis, asusid Helsingis esimesed Boy-scoutide salgad ellu. Hea korralduse tagajärjel tekkisid varstigi igal pool üle terve Soome-maa üksikud boy- ja giri- (nais)-scoutide rühmad, mida õpparid ja üliõpilased juhatasid ja kes boy-scoutide nõudmisi kui aukohuseid töötasid täita.

Liikmete usu ja rahvuse peale ei vaadatud. Nii oli ka teiste hulgas paar juudi-usulist scouti. Nende põhikirja esimeses punktis seisis: «Uhisuse eesmärk on ühi-

suse liikmetest tugevaid, töövõimulisi ja loomu poolest kindlaid isikuid kasvatada». Noorte seas äratas asi lõpmata suurt huvi ühtlasi liikumist ja elurõõmu. Ja rõõm oli ka täiesti põhjendatud.

Noor tundis end ülendatud ja inimeste kirja vastu võetud olevat. Talle anti tööd Mille kasulikka tagajärgi ta ise näha võis.

Temalt nõuti palju, kuid ta andis veel rohkem, sest see oli alles rikkumata uudis-maa.

Uhisused kasvasid jõudsaste ja töötasid veel jõudsamini ja energilisemalt. Boy-scout oli tuntud aumees, nii sõnas kui teos, viisakas, ja alati aitamiseks valmis. Neil olid oma korraldatud salkkonnad ja juhid. Juhatastest võtsid osa paljud kõrge-ma haridusega kasvatusteadlased, professorid ja pädagoogid. Välispidiseks märgiks oli boy-scoutidel oma iseäraline vorm: lai kaitsevärvi kaabu, põlv-püksid ja pluuse rinnataskudega, pikad sukad ja vöö.

Kaelas kandis ta neljanurgelist kaelasidet ja käes 1½ m. mägestiku keppi. Pühapäivil olid salkkonnad agarasti harjutamas: tegid jalutuskäike, õpereisusi, uurisid ümbrust, tema floorat ja faunat, õppisid tundma maamõõtmist, harjutasid hädakorral seltsimehele abi andma, ükskõik missuguse õnnetuse korral, uppunuid peastma, väsinuid aitama jne. Nad tutvustavad endid laagri- ja metsa-eluga, s. o. telkide ja toitude valmistamisega jne.

Vanemad boy-scoutid olid seltskonna tegevuses kui parem käsi. Ka võorastele olid nad tarvilised, sest nad tundsid linna ja selle ümbrust paremini kui keegi muu. Uhe sõnaga: boy-scoutide liikumine võitis täielikult seltskonna usalduse ja ka noored ise kui ka nende juhid olid oma tegevusega rahul.

Kuid asja märksid ka tollaegsed Venemaa kõrgemad võimud ja katsusid tema sulgumiseks järgmist süüdistust leida:

1) Et boy-scoutide harjutuste eesmärgiks olla teiste harjutuste kõrval ka sõjaväeline ettevalmistamine, sest peapüüdeks olla ühismarsimine ja sõjaväeline taktika.

2) Maakohtadega tutvustamine, mitmesugused uurimised, märkide andmine ja laagri elu avaldada sõjaväelikkude mõju; ka liikmete salkkonnadesse jagamine ja nende vormid olla liig sõjaväelised ja vormilised.

3) Et nii harjunud viisi järele, kes tahes võiks salkkonna noori kokku kutsuda ja noored pahale teele juhtida.

4) Et boy-scouts-ühisusi ei või 1906. a. 7. augusti seaduse peale põhjenda-

da, sest see olla ainult täiskasvanute kohta maksev.

Seda kõike tähelepanes tunnistati boy-scouts ühisused seadusevastasteks ja kindralkuberneri ringkirja järele lõpetati boy-scoutide tegevus 1911. aasta septembrikuu lõpul. Sellega olid soome boy-scoutid hingusele läinud. Alles 1917. aasta sügisel tõstsid nad jällegi uuesti pead.

Laager ja laagri elu.

Wene keelest G. K a s k.

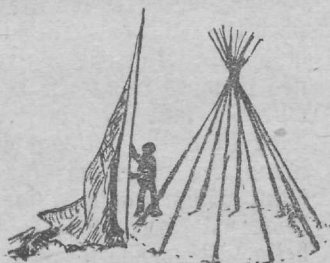
Mõnusejad laagris.

Olete omale palati ehk telgi üles seadnud, siis katsuge enda elu nõnda hästi sisse seada kui võite. Te juhtute wähest kuulma, et laagris tuleb „kannatada“ igasuguse wäikse ja tühisema asja pärast. Meid jutustajaid võite ilma pikema jututa „mammapoegade“

wad: kui signaal „magama“ on antud, ei tohi mingit juturajamist ja lobijemist olla. Kes tarwilist tundide arvu ei puhka, jääb dige ruttu füüsiliselt nõrgaks ja jääb kergesti haigeks. Hage frout ei ole mitte ainult ise kujukile kõlbulik, waid ta on ka teistele raskejaks ja tülikis ees.

Kui te kindlas laagris ööd mööda saadate, peab teil weefindla presendi tükk alla laotamiseks ja kaks willast tekki, kaajas olema. Mendest kolmest riidetrükist saawutab wilunud scout palju rohkem soojust kui „mammapojuke“. Pidage ka seda meeles, et sooja jaladus seisab selles, et teie all niisama palju tekkisid oleks kui peal. Niisamuti: on teie ülikonnariided õhukesed ja teil külm, siis on wäga kasulik pinsaku alla (selja peale ja keha ümber) ajalehe paberit panna. Soojuse suhtes ei ole see sugugi halwem kui palitu.

Pidage ka seda meeles, et ei ole tarwis tekki kõrgis tema ulatuses asjata lahti teha,

Joon. nr. 1.
Indiaanlaste tell.

Joon. nr. 2.
Käibe kuida nad oma telli teewad.

liiki lugeda, sest wilunud ja harjunud scout ei kannata ilmaaegu, waid püüab nende abinõude waral, mis temal tarwitada, enda elu nii mõnusejaks teha kui wähegi võimalik. Arge sattuge ialgi waimustusesse scoutist, kes kiitleb, kuipalju tal laagris kannatada tulnud: wilunud frout olles, oleks ta suutnud isegi kõige rābalamates oludes kõige paremat puhkekohta walmistada.

Kõige tähtsam on laagris — hea õine puhkease. Tema walmistamiseks annan ma wäikese juhatus, mida scout ialgi unustada ei tohi, nimelt: kui te magate palja maa peal, siis tehke sinna kohta, kuhu teie puusafont ajeneb, wäike õnarus. See näitab teile, mis mis wähe on hästi ja halwasti mööda saadetud öö wähel.

Määrates üksti dijest puhkusest, pean weel kord tungiwalt juhtima nende tähelepanekut selle peale, kes esimest korda laagri lähe-

nii kuidas teie seda kodus woodis teete. Kahekorra murtud tekk on küllalt lai, et teid katta . . .

Laagri magamise ase.

Oletame, et teil puuduwad presendid, teid ja riidest telgid, kuid siiski tahate te magada saada. Kuidas seda teha?

Peale selle, kui ijetehtaw teil walmis on ja tuli juba põleb, hakake aset tegema; seks lõigake rohtu, kanarpikku, offi ja sõnajala lehti ja laotage need pakju korrana maha, meelepidades, et mida rohkem teie ja maa wähel midagi on, seda parem, iseäranis peale wihmast ilma. Ei tee teie aset ja tahate palja maa peal magada, siis ärge unustage puusafondi jaoks õnarus kaewata.

Beaagegu niisama head kui wedrumadrattid, tehakse asened Kanaadas. Lõigatakse hulk kuuseoffi ja torgatakse otsad maa sisse, võimalikult üksteise ligemale, nii et nad tei-

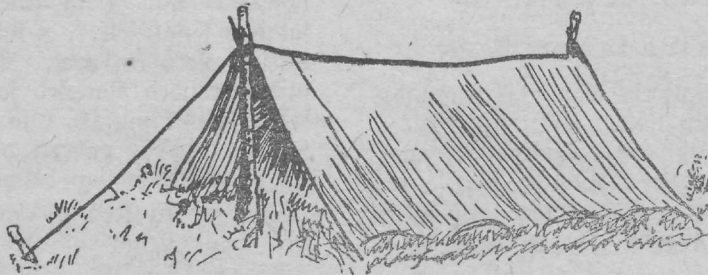
ne teist nagu kalasoomused katavad (nii nagu jõhvid harja sees). Kui säherduse woodi peale heita, siis on niijama pehme kui kodu vedrumadratsiga woodis.

Teistmoodi võib „woodit“ järgmiselt teha: lõigake 4 ritwa, katk ritwa olgu 6 jalga ja katk ritwa 3 jalga pikad. Pange need nii maha, et nende otjad risti lähets ja ristid sünnitaks. Et ridwad paigast ei liiguks, lööge iga risti nurkadesse puupulgad maa sisse. Selle raami peale pange kuuse- ja männi-otfi, nii et ühed otfad teiste peal aseneksid,

kott ligi. Päeval hoidke kõik omad asjad seal sees, öösel võite temasse rohtu, lehti, ja muud pehmet asja ajada ning padi ongi valmis. Kui midagi paremat käepärast ei ole, siis täidavad pealuse presjendi otfa alla pandud mättad padja aset.

Ärge põlake iialgi puhast kaerakotti, kui ta teil laagris juhtub olewat, waid hoidke teda hoolega — ta on ideaalne magamise kott.

Ennem kui woodiküsimust lõpetada, leian et paar hoiatust, laagris magamise kohta, ilmaaegsed ei ole. Ärge iialgi ilma asjata ris-

Scoutide harilik tell.

nii kuidas me seda findli katustel näeme (äärnised otfad peavad ritwade alla pandud olema); katke kõik see tefiga ja teil on „woodi“ valmis.

Vaagri telgedega võib õlgedest ja kanaripikust, rohust ehk sõnajalgadest endale madratsi valmistada. Kuidas seda teha, sellest kirjutan edaspidi.

See woodi juures on padi väga tarviline. Et laagrisse päris tulepatja võimata on kaasa tuua, katkub mõni scout ilma temata läbi ajada. Kuid ka siin aitab hea nõu. Harilikult on teil ikka purjeriibest prowiant-

keerige. Seda ei tee ükski tõsine scout. See pärast: on õõ külm ja niiskus, ja teil ei ole häid telte, otfige siis parem juba öömaja mõnes ligemas peres ehk külas. Väike heategu muretsjeb teile öömaja ja pealekauba piima ja leiba ka veel. Midagi ei ole terwilele kasulikum, kui päew wärskes õhus mööda jaata, õhtul päris maaleiba sooja piimaga süüa ja kõige selle peale wärskte heinte peale pikali heita. Proovige seda ise ja te ühinete minuga, et seda öömaja isegi kuniingalosside wastu umber wahetada ei maksa.

Tarwilikumad teadmed boy-scoutidele.

Teadaanne „Noortele seppadele“.

Teatan, et 13. webruaril s. a. kell 4 p. l. staabi ruumides ühine nõupidamine 1. üleriiklise boy-scoutide kongressi otseawõtmise asjus ära peetakse.

Päewakord: 1. Referaadid: a) Ed. Luulik: „Noor-seppade“ jennine ja edaspõlvine taktika; b) G. Boom: „Mida tahab saavutada 1. üleriikline kongress ja misugusele seisukohale „Noor-seppad“ peavad ühinemise juhtes asuma. 2. Läbirääkimised seisukoha võtmise asjus. 3. Walimised. 4. Jookswad asjad.

„Noor-seppade“ peaforteri päälit:

(M. L. Tols)

I. Üleriikline Eesti Boy-scoutide kongress

peetakse 20. webruaril Tartus ära. Kongressi kawa oleks järgmine: 1) Avamine. 2) Tuhatusse walimine. 3) Mandaatkommissjoni walimine. 4) Aruanded kohtadelt. 5) Ühise Eesti Boy-scoutide malewa loomise küsimus. 6) Põhiseaduse wastuwõtmine. 7) Worm (aloojalonnad). 8) Ühise ajakirja küsimus. 9) Referaadid: a) E. Luulik „Braegune silmapilk Eesti boy-scoutingus“; b) M. Tols — „Scoutingu korraldus“; c) G. Boom — „Noored seppad“ ja palju teisi. 10) Walimised. 11) Läbirääkimine wäljamaa boy-scoutidega. 12) Edaspõlvine tegemus. 13) Jookswad asjad.